

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20 botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

MÚSICA CLÀSSICA.

CANSÓ (Tonada de *Robinson Petit*).

D. Anton.—Jo soch aquell mano que tindrà 'l poder.....
L' Altre.— Y aixís que jo puga farè un negociet.

COP D' ULL POLÍTICH.

ER portar los dos discursos que ans de anarse 'n de Barcelona ha pronunciat lo Mónstruo, no necessitava alforjas.

Lo discurs econòmic tan carejat va ser un fiasco complet.

Tal es l' opinió predominant entre la majoria dels industrials, que plens d' esperança, varen

assistir al tech donat avuy fa vuit dias, en lo gran saló del Castell dels tres dragons.

Mès de un ne coneix a qui 'l menjar se li va posar malament, y no per culpa del fondista que va esmerarse, sortint ayros del seu empenyo. La culpa tota la té 'l Mónstruo. No hi ha res com una mala notícia per pertubar una digestió tranquila, y vaja, 'l discurs del jefe dels conservadors, no hi ha medi de pahirlo.

Fer l' apologia del sistema proteccionista: presentar las ventajias que ofereix aquest sistema en pró del desarrollo de la prosperitat del país, y sortir després ab la *pata de gallo*, qu' ell no pot prometre res, tornant a treure de la capsa aquella vella teoria de que la industria en certs cassos pot perjudicar a l' agricultura, francament, per dir una cosa semblant, no hi havia cap necessitat de que 'ls industrials se traguessen vuit duros de la butxaca per obsequiarlo.

Lo que ha dit en Cánovas ho repeteixen a cada punt los libre-cambistas més caracterizats. Tots los tractats de comers avuy existents s' han fet ab l' excusa de favorir l' agricultura, mal la industria hagués de perjudicarse. Fent barallar a la industria y a l' agricultura ha passat sempre la seva, y l' agricultura y l' industria, n' han sortit descalabradas.

Y aixis anirém seguint en lo successiu. Cánovas no ha demanat perdó dels tractats de comers per ell preparats, per ell fets, ó per ell permesos; ans al contrari, avuy com ahir persisteix en los seus errors y demà hi persistirà del mateix modo, perque ben clar va dirho: ell no s' compromet a res.

Lo concepte més clar del seu discurs econòmic es l' especie de burla que va fer de las economias que intenta realisar l' actual govern.

Las economias son impossibles ¿ho senten contribuyents? Ni en Sagasta pot realisarlas, ni ell quan puji al poder ha de intentarho.

¿Quin recurs li queda, donchs, al país, que ja no pot ab la feixuga carga que pesa sobre las sévas espalllas?

També va dirho de una manera clara y desembossada: «Vosaltres produhiu; procureu crear cada dia més riquesa: aumenteula per tots los medis racionals...» y després jo vindré a esquilavros.

Una disminució en lo pinso y un augment de treball y de fatiga y que 'l burro s' engreixi... ¿es possible que ningú, per bestia que sigui, admeti una pretensió tan insensata?

Dimars va pronunciar lo discurs polítich.

Al igual dels toros que arrancan de lluny, va embestir desde Barcelona al govern de Madrid.

¿Y quina manera de atacarlo! Veritat es qu' en Sagasta, ab las sévas vacilacions, ab la seva falta d' energia, de fé, de creencias y de aspiracions, se mereix aixó y molt més.

Pero no es lo Monstruo qui té dret a ferli càrrechs, ni molt menos es ell l' home cridat a lamentar la falta de puresa en l' exercici del sufragi.

¿Qui sinó ell va comensar a ter las traficadas més indignas, més odiosas, més irritants en materia d' eleccions? ¿Qui sinó ell va presidir las eleccions primeras de la restauració? Aquí está Castelar, al qual per ordre seva havia d' enfonzarse a tota costa. Aquí estém nosaltres que varem ser atropellats de la manera més villana y tancats en las Magdalenas. Si, es cert: lo sufragi es una mentida perque 'ls conservadors l' han corromput, l' han escarnit, l' han embrutat, l' han fet poch menos que impossible.

Y es per aixó que necessitem ampliarlo, perque 'l vot de tota la nació s' oposi a que 'ls conservadors tornin may més al poder. Lo sufragi universal despertarà a la opinió y l' opinió pendrà la revenja dels eternals falsificadors de la legalitat.

Desgreiciadament en Sagasta que tot hauria d' esperarho del restabliment del sufragi universal, quan hauria d' empenyer a tot vapor aquesta reforma salvadora, s' entreté y pert lo temps y agota las sévas foras en la malhadada qüestió de las reformas militars.

La dreta de la fusió se separa de la esquerra: los ministros van a l' aranya estira-cabells: hi ha qui s' mostra intransigent en un sentit ó en un altre, y mentres res-

sona per tot arréu la pavorosa paraula *crisis*, y la mar s' encrespa y 'l cel s' ennuvola, y s' romp la canya del timó, lo capitá, prestant una malaltia, s' tanca dintre del camarot, deixant que 'ls elements se calmin per si mateixos, si es possible que s' arribin a calmar, y que 'l barco navegui sense rumbo a riscos d' estrellarse.

Pero consti que si las reformas democráticas arriban a caure a l' aygua, mal puji en Cánovas, decidit a tirarlas a pico, nosaltres sabrem recullirlas, resoltos a salvarlas y ansiosos de demostrar que la llibertat únicament es compatible ab la República.

P. K.

ATALLADA que dedico al *Diari de Barcelona*.

Dilluns de la senmana passada va assistir lo Sr. Cánovas a Romea, deferint a la invitació que li havia fet la Societat Balaguer. Se havian representat dos actes del *Pubill*: del segon al tercer va ferse un intermedi interminable, com si esperessin a algú, y com en efecte, a qui esperavan era al mónstruo,

al entrar aquest en lo teatro, va tirarse teló, y 'l públich de las galerias va saludarlo ab una estrepitosa xiulada.

Fins aquí 'l fet.

Ara 'l comentari.

Y permétem lo *Diari de Barcelona* que li enmatllevis:

«Lo qui no estigui conforme ab las ideas ó la conducta del Sr. Cánovas, té medi de combátreles legal y decorosamente en lo Parlament, en la premsa y en las reuniones politicas, sense necessitat de rebaixar lo bon concepte que de Barcelona y Catalunya han format quants nos visitan y son testimonis de la cultura del poble catalá.»

¿M' entén lo *Diari de Barcelona*?

Aquest comentari qu' ell aplicava a n' en Castelar l' endemà de la seva arribada, jo l' aplico a n' en Cánovas.

No haventhi aquí més que una diferencia. Los xiulets a n' en Castelar no va sentirlos més que 'l *Diari* que quan convé té un oido molt fi y en altres ocasions sab tornarse sort de conveniencia, mentres que 'ls xiulets dedicats a n' en Cánovas, va sentirlos tothom que s' trobava al Teatro Romea, la nit del dilluns.

Y ara estém en paus.

Lleó XIII está poch satisfet de la visita del emperador Guillem de Alemania, cada dia més resolt a sostenir la unitat de Italia.

Está vist: los protestants son los pitjors auxiliars del papal.

A Lleó XIII no li queda més que un recurs: encomenarse a Déu y practicar la més cristiana de tolas las virtuts: la resignació.

Respirém: ja s' ha trobat la fórmula desitjada.

Las reformas militars serán plantejadas per decrets com volen los esquerrans de la fusió y a la vegada serán presentadas a las Corts, com desitjan los de la dreta.

Sols que las Corts no las discutiran, limitantse a autorisar al Govern per plantejarlas en forma de decrets.

Total: un pastel.

¿Qué s' hi farà! Hi ha ja tant temps que 'ls fusionistas, no viuhen més que de pastels!

Si s' estableix lo sufragi universal, ja sabém lo que farà en Cánovas. Ell mateix va dirho.

«Lo sufragi universal no ha de dar als governs més ni menos traballs, perque tractantse d' actas en blanch, tan se val lo sufragi universal com lo restringit.»

¿Y no va haverhi ningú que li digués:—Alsa amigo, quina barra!

Un altra us que s' farà del sufragi universal.

«Lo poble, va dir lo mónstruo, necessita pá y li donan una papeleta per anar a las urnas.»

Y després va suposar que tindrà 'l dret de vendresela.

¿Han vist may una bofetada més ignoble contra qui no pot tornars' hi?

¡Ah! Quan vingui 'l cas, ja veurá 'l fusellador dels mártirs de Girona, l' us que sabrà fer lo poble espanyol, del sufragi universal.

En primer lloch farà servirlo perque may més los conservadors puguin tornar al poder.

Y no cal que s' refihin de las actas en blanch.

A las actas en blanch, lo mateix pot escriures' hi una patent per anar al Congrés, com una sentència per anar a presidi.

En Cánovas sempre que ha anat a la exposició hi ha entrat en carruatje.

En cambi en Castelar sempre hi ha entrat a peu.

Alguna diferencia té de haverhi entre 'ls autócras y 'ls ciutadans ilustres.

Los primers tenen sempre una propensió fatal a que 'ls arrastrin: los segons son prou vigorosos per caminar, per més que 'l camí sigui llarch.

Perque aquest camí está sembrat de ovacions y aplausos.

L' Emperador Guillem de Alemania ha sigut rebut a Italia ab grans mostras d' entusiasme.

No obstant entre 'ls aplausos y las aclamacions, va caure una pluja de paperets vermells, que portavan escritas las següents paraulas: «¡Visca Fransa! ¡Visca Alsacia y Lorena! ¡Visca Trento! ¡Visca Trieste!»

Y ara veurán com mentres aquells aplausos y aque-llas aclamacions lo vent se las emporta, los viscas de aquells paperets un dia ó altre rebrotarán.

La lógica no pot deixar de ser lógica.

Los periodistas que van anar a sentir lo discurs d' en Cánovas, van ser tractats a baqueta.

Per ells no va haverhi ni una taula, ni una mala cadira... casi ni una excusa.

Ja se sab: los principals enemichs de la premsa son los conservadors.

Després del banquet, alguns dels comensals anavan a encendre 'l cigarro, quan van rebre un recado dientlos:

—D. Antón no permet que s' fumi.

Y 'ls cigarros van tornar a la butxaca, perque ¡cuidado que 'l Mónstruo s' arribés a quilotar!

Preparém una sorpresa als nostres lectors.

La senmana que s' inauguri lo Monument a Clavé la CAMPANA DE GRACIA tributará 'l degut homenatge al gran patrio que milita en las nostras filas, y al portentós músich poeta que dotá a Catalunya de un tresor musical destinat a viure mentres Catalunya alenti.

Hem posat ja fil a la agulla, y contém ab lo concurs de notables artistas y escriptors distingits, per donar a llum un número extraordinari, tot ell dedicat al inmortal Clavé, y que no duptém mereixerá 'l favor del públich.

Una noticia: L' audiència de Manresa ha absolt lliurement al nostre amich Guilleumas en la causa que se li seguia per supostas injurias al alcalde de aquella Ciutat.

L' enhorabona al Sr. Guilleumas, y al jove advocat Sr. González, que ab tan talent va fer la seva defensa.

CARTAS DE FORA.—Lo rector de un poble del Vallés, de qual nom no vull recordarme, al anar l' altre día a batejar a dos bessons estava en un estat de desequilibri tal, que hasta feya tentinas y no sabia treures las paraulas de la boca. Y ara se ns' ocorre un dupte: ¿serán ó no cristians los dos nens, donat l' estat del reverendo en l' acte del batej? Fora qüestió de que 'ls teólechs se reunissen y formulessin lo corresponent dictámen. Perque s' ha de saber en aquest cas que té més forsa, l' aygua beneyta ó 'l ví de las canadellas?

Es molt sensible lo qu' está passant en la villa del Vendrell. Haventse construhit un mercat nou ha sigut arrendat a un foraster, que per treure 'n lo such ha pujat considerablement las quotas als venedors. Aquests s' han declarat en huelga, trasladantse a exercir la seva industria en lo terme del vehí poble de Santa Oliva, ahont va la població a provehirse, ja que l' arcalde no permet que s' pugui vendre en las casas particulars. Ja fa temps que 'ls vendrellenchs preveyent aquest cas, van elevar una exposició a Madrid, sens que fins ara haja recaigut resolució. ¿No podrian las autoritats superiors evitar una qüestió que hasta podría tonarse de ordre públich?

Nos escriuhen de Porrera, donantnos compte dels obsequis de que 'l conseqüent republicá Sr. Rispa Perpinyá y sa estimable familia, han sigut objecte en aquella població, ahont conta las més arreladas simpatias.

Un dels presos de Tarrassa, victimas del caciquisme que reyna en aquella ciutat, nos envia copia del manifest dirigit als seus compratricis que per falta d' espay no podem inserir. Pero consti qu' en aquest document escrit ab lo llenguatge del cor hi resplandeix la ignocencia, l' honradés y la bondat de sentiments ¡Mentida sembla que després de sis mesos de presó preventiva, de que son victimas alguns treballadors honrats, no haja arribat encare 'l moment de que la justicia pronuncihí 'l seu fallo, ahorrant penalitats, y molestias de que sens dupte, deuhan estar exempts, los que tenen la conciencia tranquila y segueixen gosant las simpatias de la inmensa majoria de la població.

Lo rector de Parets, sens dupte s' proposa que alguns dels seus feligresos guanyin lo més aviat possible la gloria del cel, y a tal efecte procura qu' en aquesta vida 'ls falti fins l' aliment. O sinó que ho diguin los parcers que menavan terras de la rectoria, que sobre pagar una parceria considerable, van ser despedits del tros per haver segat en día festiu, com si 'l rector de Parets en día festiu no digués missa y no cobrés lo jornal, al igual que 'ls demés días.

Lo mateix rector té un hort ab alguns arbres fruyters. Fa poch días uns xicots de vuyt a deu anys van entrarhi, enllepolits per la fruyta, y allá va sorprendre 'ls lo pare del rector, donantlos tan forta pallissa, que a una de aque-llas criaturas fins li va rompre un bras.

¿Es aixis com se demostran las virtuts evangélicas, Sr. rector de Parets?

¡ECCE-SAGASTA!

Som á Madrid. Los polítichs van y venen pèls carrès, atrafegats, pressurosos, corrent á no poguer més. Per tot s' están formant grupos, per tot se veuhen xicots pregonant últimas horas, y papers y paperots.

—¡Hi ha críssis!—diu un fulano, plantat sota d' un fanal.

—¡Falta de rals!—diu un altre.

—No; críssis ministerial.

—¿La causa?—Son las reformas.

—¿Quí l' ha promogut?—No 's diu.

—¿Tardará molt á resoldre?—Per ara encara es al niu.

—¿Sortirán tots los ministres?—Tots, ó cap... ó dos... ó tres.

—¿A qui nombrarán, en cambi?—Actualment no se sab res.—

Círculs, reunions, ateneos, tot está cremant, tot bull; los uns tremolan y ploran, los altres van obrint l' ull.

—¡Críssis!—cridan los mistayres.

—¡Críssis!—diu un polissón.

—¡Críssis!—murmuran dos cegos.

—¡Críssis!—repeteix mitj món.

Y ab la críssis entre 'ls llabis los polítichs grans y xichs interrogan als contraris y aturan als seus amichs. Ningú sab quin pito toca, ningú endevina l' alcans d' aquesta críssis tremenda, declarada en pochos instants.

De comentarís no 'n faltan, las bolas van á parells; qui ho pren tot pèl terme serio, qui ho agafa pèls cabells.

—¡Ja está fet!—diu un torero,— en Lagartijo há triunfat.

—¡Es mentida!—crida un xulo,— en Frascuelo es qui ha guanyat.

—A mi m' han contat que en Martos ha de formar situació.

—No, senyor; qu' es en Cassola, y dispensi la expressió.

—Hi ha qui diu que puja en Cánovas.

—Jo crech que será en Moret.

—Jo voto per en Gamazo.

—¡Alto! Votar no 's permet.

—Potser pujará en Romero.

—O 'l general del llorón.

—O 'l Convidado de piedra.

—O bè 'l gallo de Morón.—

Mentres lo públich s' entrega á aquests entreteniments, los polítichs de gran talla aprofitan los moments. En Martos, en Canalejas, en Cassola y altres mil son á casa de 'n Sagasta parlant ab ayre intranquil. Reunits en una saleta, esperan ansiosament quina será la resposta que 'ls donará 'l president. En Sagasta es al seu quarto, hont ha entrat fa mitja hora há,

per estar sol una estona y resoldre 'l que farà.

Passa un' hora bèn llargueta, se senten tocar las déu, y las onze y quarts de dotze... y don Práxedes no 's veu.

Ja comprenen que 'l pobre home ha de cavilar bastant... ¡pero també fa molt rato que 'ls tèn allí fora esperant!

En Martos pert la paciència y exclama tot decidit: —Senyors, ¿entrém á sorpendrel?

—¡A sorpendrel! ¡Ja está dit!—

Obran la porta del quarto, s' hi fican poquet-á-poch y troban á n' en Sagasta... ¡dormint lo mateix que un soch!

C. GUMÁ.

CASTELAR Á BARCELONA.

DIJEMENJE va arribar en lo tren expéss del dematí. L' ample andén de l' estació de Zaragoza estava plé de gom á gom de amichs y-correligionaris. Al entrar lo tren resonó un aplauso formidable y un crit de «¡Visca Castelar!»

L' insigne orador de la democracia, vivament emocionat, apenas podía obrirse pas entre la compacta multitud que 'l rodejava. que si numerosa era dintre del andén, més numerosa encare y tan entusiasta com aquella 's mostrá la qu' esperava en las intermediacions de la estació, quan Castelar prengué la carretella que li tenían preparada.

Més de doscents carruatges seguiren al darrera, sèu reproduhintse durant tot lo curs, fins á la Plassa de Santa Ana, las mostras més afectuosas de respecte, simpatía y entusiasmie, per part del poble de Barcelona. Castelar feu una entrada en nostra capital, com no l' ha tinguda aquí cap més home públich.

Y un cop en lo sèu allotjament, hagué de sortir al balcó distintas vegadas, entre 'ls aplausos y aclamacions de alguns milers de personas, que obstruhían per complert la Plassa de Santa Ana y 's veje obligat á dirigir un breu y expressiu discurs, que sigué acullit ab delirant entusiasme. No podía de menos. L' eminent orador parlá de l' obra qu' estém emprenent, recordá que Barcelona l' havia enviat á las primeras cortis de la restauració á defensar la dignitat y l' honra de la República y deixá entreveure las esperansas que á tots nos alentán.

La paraula de Castelar es foch: y lo cor dels que l' escoltan, pólvora qu' estalla produhint l' estrépit del entusiasme més intens... Aquell petit discurs improvisat va valerli una gran ovació.

Castelar ha visitat fins ara ^{***} diariament la Exposició Universal, y es imposible narrar todas las probas de afecte que ha recullit al sèu pas, á través de aquells palaus y de aquells extensos jardins. Seguit sempre de un grupo numeroso, saludat per tothom á cada pás, aplaudit y galejat pèl mocador de las senyoras, al penetrar diumenje á la tarde en lo gran saló de concerts del Palau de Bellas Arts, sollicitat pèls expositors anhelosos de mostrarli 'ls esforços de la industria, la sèva presencia en la Exposició, ha sigut cada día un verdader aconteximent.

Hasta las orgas eléctricas del Sr. Amézua, van saludarlo un de aquets días al só dels himnes de la llibertat.

Dilluns pronunciará 'l sèu discurs polítich, en lo banquet que 'l partit republicá possibilista li ha ofert en lo

Teatro Calvo Vico. Los comensals passarán de 1.500 y molts més serían si pogués disposarse de un local més espayós. Al acte no podrán assistirli més que 'ls nostres correligionaris. S' ha desistit de extendre invitacions, en vista de no poder satisfacer á las moltas personas que las sollicitavan. Per demostrar l' afany que hi havia de sentir á Castelar, bastará un dato: quan se tractava de donar lo banquete en lo Teatro de Novedats, fins s' havían arribat á oferir cinquanta duros de un palco.

Lo discurs de Castelar será un aconteximent, per ser obra sèva y per pronunciarlo en moments tan crítichs, com los que actualmet atravessa la política espanyola.

Orejada Barcelona, de cert baf cortés que 's respirava, sols falta 'l discurs de Castelar y ja veurém que 'n queda de aquells atachs que al sufragi universal y á la soberanía de la nació va dirigir lo jefe dels conservadors, pochos días avants de la sèva partida.

R.

SEGONS sembla, en Martinez Campos, no tindria inconvenient en que 'l general Salamanca, desempenyès lo ministeri de la Guerra.

Es lo que pensará l' héroe de Sagunto.

—En Cassola, qu' era un dels meus amigatxos, un cop se veje ministre, va girarse en contra mèva, y ab un xich més me trèu los ulls. A veure si fent ministre á n' en Salamanca, que sempre m' ha combatut, en lloch de tornarse corp, se 'm torna gosset d' ayguas.

S' ha efecuat la cabalgata: s' está efectuant la coronació de la Verge de la Mercé: de lluminarias n' hi ha cada vespre y de techs y recepcions á cala Ciutat, un parell al menos cada senmana.

Lo programa 's va cumplint. Unicamente falta una cosa: la batalla de flors, cada dia més difícil, perque á medida que avansa l' estació van sent las flors més escasas.

A no ser que per batalla de flors, s' entenguin los discursos de D. Francisco.

¡Ne surten tantas de flors y floretas de aquells llabis de un cap de dia á l' altre!

Sr. Bismarck: suposo que ja s' haurá enterat de la noticia que avuy corre per Europa.

Los indigenas de Zanzibar s' han menjat á tres desertors alemanys.

¿Qué diu, que aixó es altament escandalós?

En efecte, ho es; pero vosté no podrá negarme que 'ls indigenas de Zanzibar son, en certa manera, més civilisats que vosté. Vosté fa degollar á la gent pèl gust de destruhirla, mentres que 'ls indigenas de Zanzibar aprofitan la carn per alimentarse.

Per lo tan, jo al puesto de vosté, no enviaria allí cap exércit á pendre venjansa. Lo que hi enviaria fora un cargament de patatas, perque en lo successiu pugan

KALA-KOLA.

KNA gran barraca de palla, un bosch de palmeras al voltant, un fusell, una dona negra com la tinta... negra—perque també hi ha tinta blava—y una munió de xicotets foscós com lo llustre de sabatas: vels'hi aquí l' habitació, l' hisenda, las eynas y la familia de Kala-Kola.

Kala-Kola, encara que no ho sembli, es un home de debó. Salvatje y tot com es, tèn criteri y sentit comú. Habita en no sè quina regió del Africa, adora á no sè quin déu y menja no sè quinas cosas extranyas: pero es independent, no paga contribució y sab de llegir.

¿Qui n' hi ha ensenyat? Aixó 'ns portaría moit lluny, y ara com ara no 'm convè móurem d' aquestos vols. La qüestió es que Kala-Kola llegeix correctament lo castellá...^{***}

Un dia, portat sens dupte per aquesta má misteriosa que s' entreté en combinar las cosas més extraordinarias, va arribar á mans de Kala-Kola un periódich.

Era un diari espanyol, dels de gran tamanyo, d' aquestos tan buscats pèls botiguers y per tots los que han d' embolicar alguna cosa.

Lo diari s' ocupava d' una pila d' assumptos. Parlava de la filoxera, de las exigencias del clero, de dos terremotos y tres inundacions, de l' arribada d' un príncep, de la mort d' un picador, d' un mestre d' estudi que s' havia menjat cinch llibres y un tinter, d' un home que s' havia penjat y d' un frare que havia tret la rifa.

Kala-Kola anava llegint rápidamente aquestas noticias, sense donarhi gayre importancia. Pero lo que va interessarlo de veras va ser un article de fondo, de més de quatre columnas, que parlava de la civilisació.

¿La civilisació! ¿qué significava aquesta paraula? ¿qué volia dir? ¿qué s' entenfa per país civilisat?

Si Kala-Kola tenía defectes, no escassejava en virtuts. Una de las més marcadas en ell era la resolució.

Gracias á la qual, y preocupat pèl article sobre la civilisació que acabava de llegir, agafa un día 'ls trastets, dona una abressada á la muller y una castanya á cada criatura, y sense més ni més, se te 'm presenta á Barcelona.

Lo primer sér que va veure Kala-Kola al saltar en terra va ser un municipal.

Convenientment afeytat y vestit á l' última moda, l' aixerit salvatje semblava un senyor, una mica moreno, pero tan senyor com qualsevol altre.

Emprén sense cumpliments al municipal y me li pregunta: —Escolti: ¿sabría dirme qué es civilisació?—

Lo pobre municipal va quedarse com si li haguessen preguntat qu' es triptongo.

—¿Civilí... qué?

—Sació.

—Hombre... no sè: en aquest barrio no crech que haya.—

Kala-Kola va tirar més amunt y va ficarse en un gran café... no sè si 'l Condal ó 'l Pelayo.

Lo mosso se li acosta.

—¿Qué vol pendre?

—Res: únicament desitjo que m' expliqui qué es civilisació.—

—Hi ha mossos de café tontos y n' hi ha de discrets. Lo salvatje havia tropessat ab un d' aquestos.

Comprenent que Kala-Kola era foraster, y suposant que en certs punts la civilisació es completament desconeguda, va agafar al salvatje pèl bras, y acompanyantlo fins á la porta:

—¿Veú?—va dirli, senyalantli amunt y avall, á dreta y á esquerra:—la civilisació es tot aixó. Los tranvías, los carruatges, los kioscos, los telégrafos, los carrils, aquestos grans aparadors, aquestas casas tan bonicas, los senyors que venen, las senyoras que van, aquesta música que passa, aquell llum que brilla, tot aquest moviment, tot aquest barullo, tota aquesta barreja de colors, ruidos y perfums que en aquest moment nos volta.

Kala-Kola va saludar al mosso ab tota la gracia imaginable y va barrejar-se entre la multitud.

Lo salvatje va passejarse tota la tarde, recurrent gran part de la ciutat y del ensanxe.

S' aturava, escoltava, mirava y retenia en sa memoria todas las observacions que feya

Al retirarse á la fonda, Kala-Kola havia vist: Un tranvía que aixafava una criatura.

Un carruatje que volcava y trencava una cama al fulano que anava á dins.

Un kiosco ab unas fotografias d' alló més deshonestas.

Un home que deya que 'ls telégrafos no serveixen de res.

Un carril que descarrilava.

Un gran aparador que deya: Liquidación por quiebra de la casa.

Un edifici magnífich en que s' hi estava calant foch.

Un senyor molt mudat que prenfa 'l rellotje á un altre.

Una senyora molt ben vestida que feya senyas á tots los homes que passavan.

Una orquesta que tocava, tot demanant caritat.

Un llum eléctrich que s' apagava cada dos minuts.

Y un paper en una cantonada que deya: Anarquía, colectivismo, y liquidación social.

L' endemá mateix Kala-Kola va embarcarse altra vegada cap al sèu país.

Durant tot lo viatge no va fer res més que meditar, meditar... y meditar.

Lo resultat de las sèvas meditacions l' ignoro.

Lo que sé es que Kala-Kola torna á ser tan salvatje com sempre, vivint en no sè quina regió del Africa, adorant no sè quin déu y menjant no sè quinas cosas extranyas.

Y també tinch entés que cada vegada que pèls vols de la sèva barraca veu venir algún home civilisat, Kala-Kola 's tanca immediatament á dintre, y sortint ab lo fusell per un forat que tèn á dalt de la taulada, crida al extranjer en purísim castellá:

—¡Atrás!

A. MARCH.

ASTRONOMÍA

ACTUALITATS

METEOROLOGIA

Eclipse total de Mónstruo (visible á Barcelona).

¿Fá sol y plouhen bisbes? Los regidores se pentinan.

aquells indigenas confeccionar lo rustit, segons las millors reglas del art culinari.

Grandesas humanas, qu' efimeras sou!
No fa encare un mes que D. Lluís María de Llauder fundá á Madrid *El Correo español*, per defensar al rey de las húngaras, y ja li donan las dimissorias, encarregantse de sustituirlo, un tal Sr. Melgar, secretari del héroe del As d' oros.

Vaja, n' hi ha per tirar la boyna al foch, fer un viatge á Venecia, y plantarse com una estatua á l' entrada del *Puente de los suspiros*.

Y allá rasant la guitarra cantar ab veu anguniosa:
—«Fés pler á reys absoluts y t' ho pagarán á còssas.»

Estém en plenas festas de la Mercé. Barcelona alberga la friolera de 16 bisbes, un abat mitrat y un general de la ordre mercedaria.

Ja sabia jo que las festas de la Exposició acabarian en punxa, ó en mitra qu' es lo mateix.

D. Jaume no ha permés de cap manera qu' en la execució de la música sacra que ha de cantarse á la Mercé, hi prenguessin part senyoras.

¿Per qué sera que las senyoras—lo puntal més ferm de la religió—se vegin privadas de cantar las divinas alabansas?

Me trencó 'l cap y no ho trobo.

Comprenc que D. Jaume expedís un decret, privant terminantment als capellans de tenir majordona; pero expulsar á las senyoras del cor de las iglesias, ¡que volen que 'ls digui! Tot aixó per mi son romansos.

Aquesta es l' hora en que las viudas dels carabinieri fusellats pels carlins durant l' última guerra civil, á pesar de lo manat pel govern de la República, ab fetxa 18 de juliol de 1874, no han cobrat un quarto.

Consólinse aquestas desgraciadas, pensant que tal vegada alguns dels bárbaros que van fusellarlos, fa molt temps que menján.

En aquest país, la caritat ben entesa, comensa sempre per las boinas.

En Sagasta á l' oposició es com los galls. La cresta vermella, las plomas estarrufadas, los asperons sempre á punt de funcionar, y cada crit qu' escandalisa tot lo barri.

Pero puja al poder y cambia de sexo: lo gall se torna gallina, y 's limita á picotejar, á escataynar y anarse 'n a jòch.

A la menor dificultat, cau malalt; la gallina 's torna lloca. Llavors li posan un ou a sota; la lloca s' hi ajoca y al poch temps l' ou se trenca, surt una fórmula y torna á reynar l' alegría en lo galliner.

Cánovas en lo seu discurs económic:

«No soch utopista ni poeta.»

¿De qué no renegaré en Cánovas, si hasta renega dels versos á la seva Elisa?

Entre la recepció de Cánovas y de Castelar, hi ha algunes diferencias. A la de Castelar van assistirhi més carruatges que á la de 'n Cánovas.

Y mentres los carruatges castelarians anavan plens, entre 'ls canovistas n' hi havia molts de buits..

A Castelar lo van rebre ciutadans: á Cánovas tronchs de caballs.

Y 'ls carruatges buits, després de tot, son la representació gráfica de lo únich que al partit conservador li queda per herencia:

El vacto.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—*Su-ri-pán-ta.*
2. ANAGRAMA.—*Carta-Tacar.*
3. TRENCA-CLOSCAS.—*Emilio Castelar.*
4. GEROGLÍFICH.—*Com més puntas més entredos-sos.*

Han endevinat las 4 solucions los ciutadans Ex-empayta gats y J. M. A.; n' han endevinadas 3 Un esquellayre, E. S. A. y Pau de la Tuyas; 2 Peret de Sils, Un Cassador y Pau Matallops y 1 no més N. de Tona y Borrímiba.

XARADA.

A un *quint-dos* lo nen de casa, donava cops per Nadal; tan com reya, ara s' enfada, porque res no hi troba may.

Hu-hu y tres-quarta, son fruytas; *tè sis-quart* l' Autoritat; *per dos-tres-quart*, al Liceo; y la *Tot*, á Cornellá.

LORELLAP SASAC.

ENDAVINALLA.

Vaig darrera del jovent, y devant de la ventura.

La gent si no 'm veu, me sent, y veyas si soch valent, que si corro re 'm detura.

GEROGLÍFICH.

∴ +
ON
—
100
NN

TRIBULACIONES.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciutadans E. R. P., J. Vila Serra, R. Ras, Pau Pelgrim, D. Cañellas, Pastoret del Montsant, Mestre Patata, E. S. A., Mister Sacristani, S. Junyer, Eudalt Sala, Saldoni de Vallcarca, Aranya, Jacas, Manelet Escanyapits, y Crospis: *Lo que 'ns envian no fa per casa*. Ciutadans J. Conte Lacoste, Roma Espinat, Ego Sum, Panxa de Canonje, R. Castella, N. de Tona, Cotorra de Vilanova, Pau Mata (lops, J. T. Anguilla, Noy Ros, Japet de l' Orga, Ex-empayta-gats, J. Boadella, Pica-parets, Naca, y J. P. de Vidreras: *Insertarém alguna cosa de lo que 'ns remeten.*

Ciudadá A. C. (Torredembarra): La noticia no ofereix cap interés.—X. X. X.: Lo sonet es poch gracios.—F. F. R.: L' article allegerit y arreglat podrá anar molt bé.—R. Roura: Ja coneixiam una de las dos poesias; pero ni l' una ni l' altra per l' Almanach fan lo pés.—Amorosa: Es molt fluixa, llarga y poch clara.—J. Staransa: La xarada bé; ara lo demés, haurá de dispensar; pero no fila.—Sir Pystinch: Es massa llarga y ademés no diu res de nou.—Antonet del Corral: La poesia «*Qui los mocador*» corretjada, podrá insertarse; las demés no filan. Dels acudits alguns s' insertaran.—Picio, Adan y C.: Lo sonet estaria bé, si hi hagués més facilitat.—Pepe Simpatich: Va molt bé.—J. Abril: Es imposible recordarse de tot. Ademés que lo que serveix pel periódich, pot no servir per l' Almanach. L' Almanach de la Campana 's publicará a son degut temps.—El Salvador: L' article es extemporáneo, y la idea d' ell un xich gastada.—J. Prats Nyach: Una de las poesias arregladas podrá insertarse.—Manuel Núñez Bey: Mirarém de complaure'l.—N. Bas Socias: En las contestacions hem de ser lacónichs. Per lo demés envihi lo que li sembli que sempre ho rebérem ab gust.—Marangy: No fila prou bé.—Candor Salamé: Algun estirabot y alguna cantarella son aprofitables.—R. Torrents Bolart: Aceptém los epigramas.—A. Piera: Lo sonet va bé.—Linot del Pont: Resulta molt fluix.—A. Trebalas y B.: La poesia está ben versificada; pero la idea es vella.—Gardela: Verdeja massa.—S. A. L.: No va.—A. Rossell: Home, lo que 'ns envia ja ho coneixiam. Vosté ademés fa cosas molt millors.—B. Tripas: Lo sonet resulta poch espontáneo.—Pepe Negre y Farigola: ¿Per qué no 'ns envia alguna cosa que siga més apropiat?

LOPEZ, Editor.—*Rambla del Mitj, 20*

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.